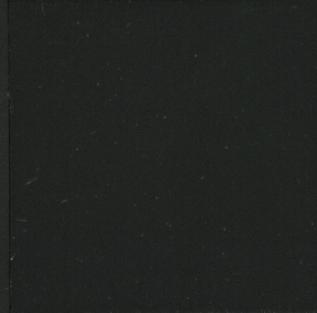
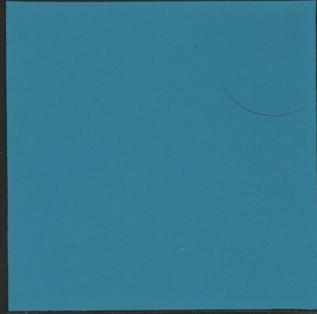
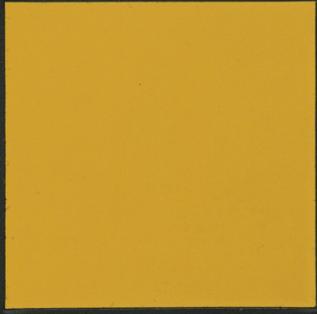
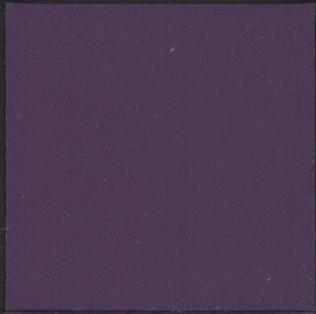
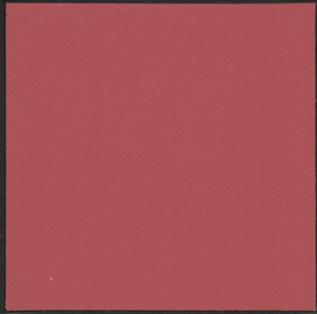
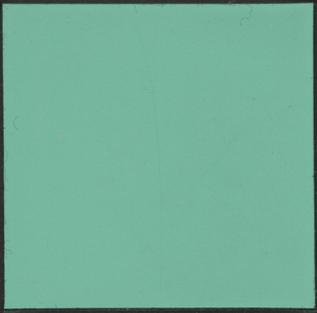
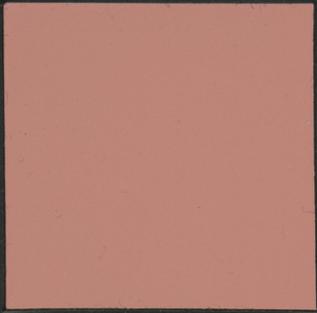

colorchecker CLASSIC

x-rite

mm

||

||

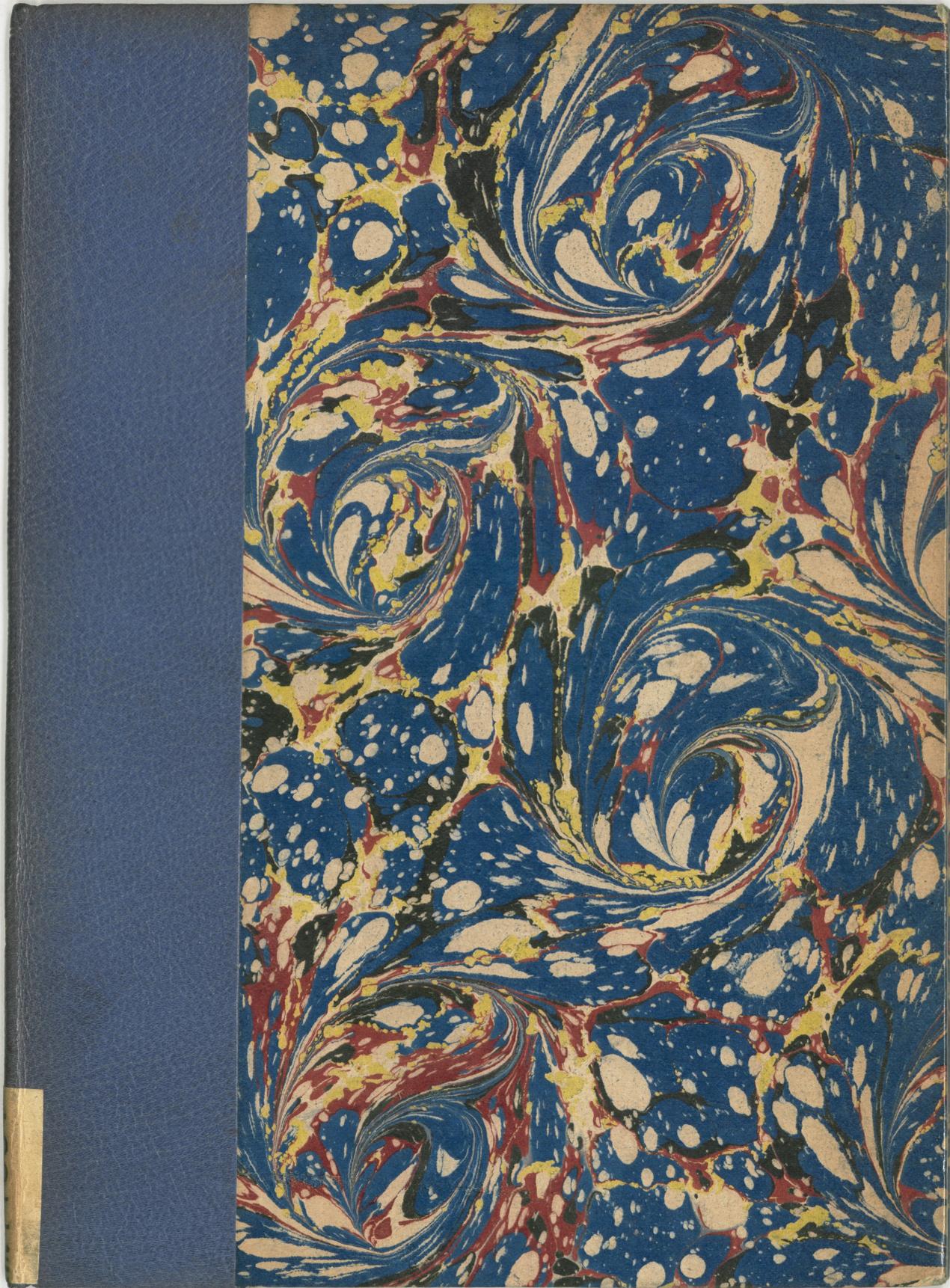
H.

COOPER

1640

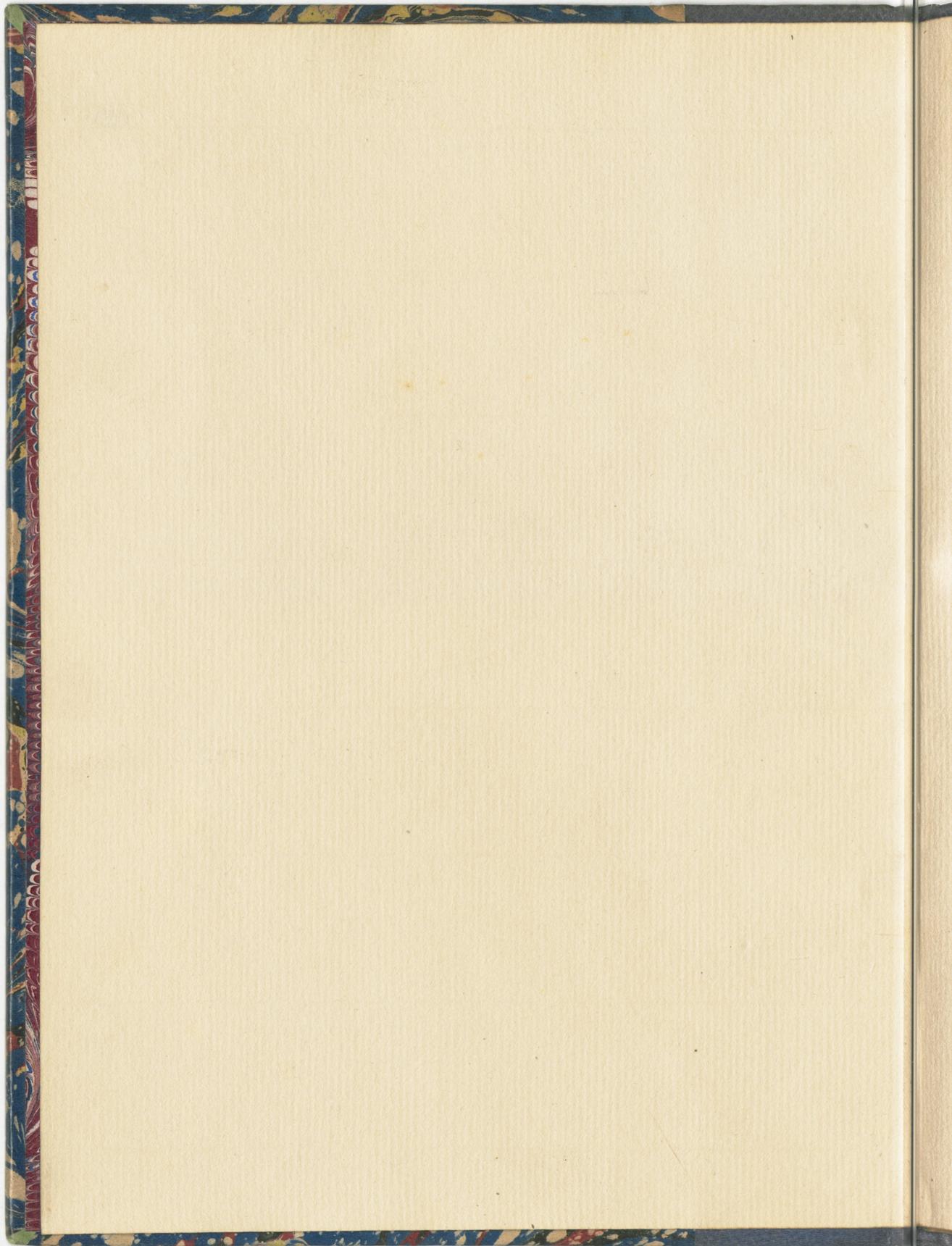
||

||

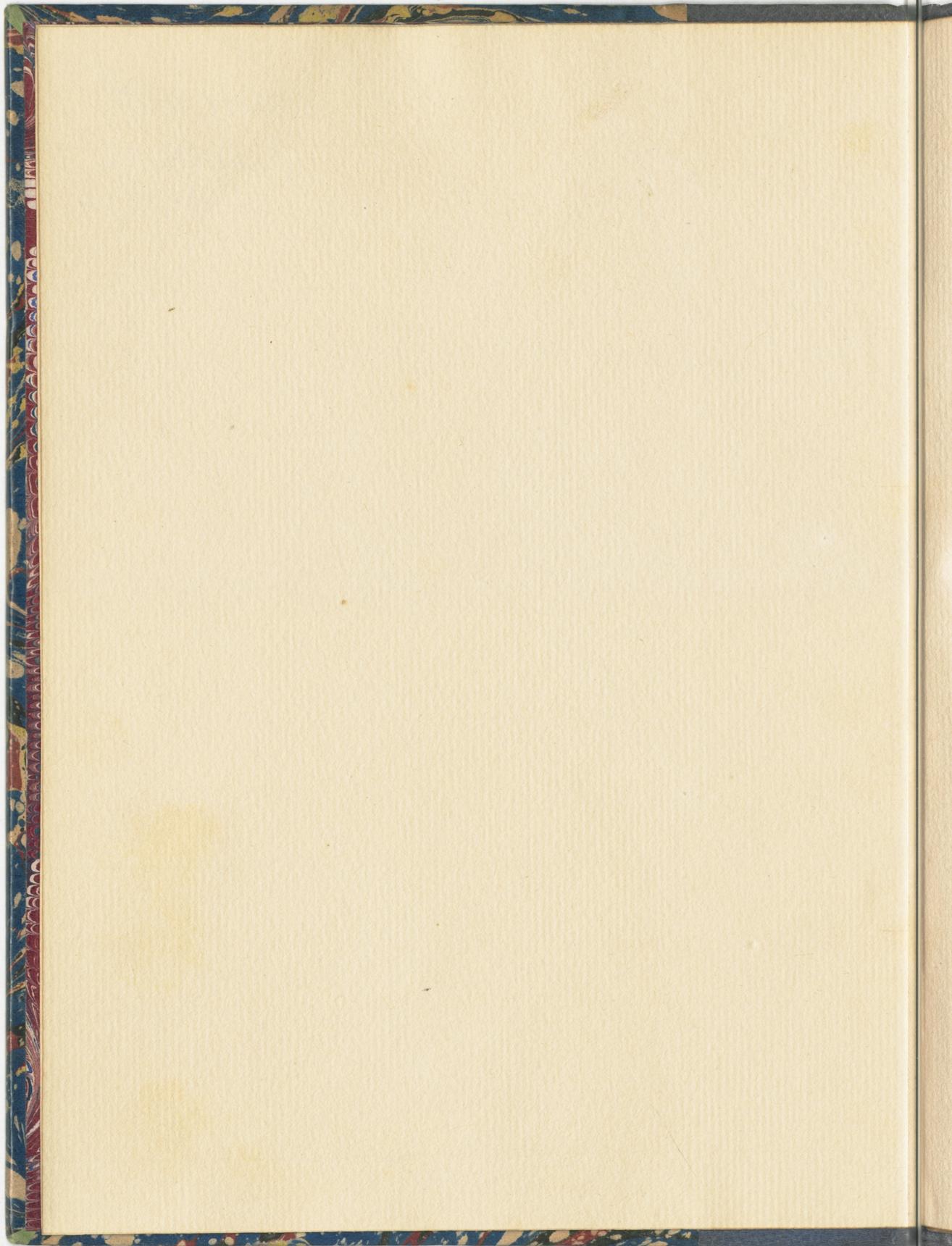

M. 11,057.

Cat. Moreau,

N^o: 1674.

12

ICON
TYRANNI
IN INVECTIVA
CONTRA
MAZARINVM
EXPRESSA.

219

PARISIIS;

M. DC. XLIX.

27

CON
T Y R A N I
IN INVECTIVA
CONTRA
MAZARINVM
EPHRA

PARISIIIS

M. DC. XLIX.

A D

SENATVM PARISIENSEM.

Peccasti nunquam, Senatus Illustrissime, & quoties in reos tua detronuit iustitia, toties à Diuum Consistorio, dicebat excusum fulmen, vel qui te ne sciebat fulminasse. Scilicet hoc est fatum tuum, neminem ut ferias, quin gratiam putet, etiam dum te seueriorem experitur; adeo nimirum sustines capitis sententiam, donec vel obnitenti contra toti clementiæ tuæ, præponderet scelerum iniquitas. Sed quamquam hætenus illustrati radijs solaribus æquitatis tuæ, fulmina, Postremum hoc nihilominus, in scelestum Mazarini caput, intortum, toto illustrasti sole, itaque, ut vel ipsis eius sceleratis videri nihil possit æquius, nisi tamen in tanto tantæ Maiestatis tuæ splendore cacutiunt. Unum enim, gladio Themidis tuæ cum subiicisti Mazarini caput, totam eiusdem Mazarini gladio, substraxisti Galliam, quæ peribat tota, nisi vel vnus ille periret. Vide quædã compendiosè feceris multa, qui vel unicum deprimendo, tot crexeris hominum millia, & nutantem Rempublicam nostram, vel dum percuteres, confirmaris. Propterea, vindicem te fatetur libertas, parentem populus, restauratorem patria, ipsaque, si possent, vocalia fierent lilia, ut tibi candorem suum, amota turpi, tot vitiorum contagione, deberi faterentur. Desideraret volumen illius sententiæ tuæ paraphrasis, adeo videlicet, vel in Mazarino sine flammis, Alcide fælicior, elisisti Lernaëum monstrum, multiplex malum, in tot quotidie feralia capita suppullulans, quot excogitabat commenta, ut si quis superesset in venis cruor, illum eliceret inexasurabilis no-

stri sanguinis hirudo. Sed in hoc tamen te sensimus equiorem, Augustissime Areopage, quod Cæsaris te nostri Vindocinensis, scilicet, Beaufortij & Houdancurij præstiteris ultorem: in illo exulabat amor Henrici Magni, in istis duo terrores bellorum squallebant in situ carcerum, Hercules, opinor videri volebat ille nefarius aduersus hunc Geryonem, qui tantus esse non poterat nisi pro more suo fieret adulter. Quid tamen euicit, Cæsaris hoc exilio non extinxit illustre nomen; sed gentibus exteris visendum dedit: Beaufortij & Houdancurij non aboleuit memoriam, sed omnibus eorundem fortius iniecit desiderium. Tibi sufficit illustrioris fulminis materiem, dum in tanta tam inclytæ Triadis vindictam tibi detonandum incumberes. Quid igitur in posterum de te tam fortiter, in hoc Syllano capite præudenti, non expectabimus, Heroum cœtus Illustrissime, quippe qui post percussum anathemate tuo turbulentum incentoris caput, selegeris tandem ab illustri Lotharingorum familia nostris præsciendum copius Imperatorem generosissimum Ducem d'Elbeuf. Meministi forsitan externæ Tyrannidi fatale nomen, & miratus priuatam tanti Principis ad bellum indolem, censuisti, non posse te felicius detonare in hostes libertatis, quam si tantum, tam nefarijs ipsorum consilijs obicem, obstrueres: Eat profecto faustis auspibus, non sine Diuum mente selectus Heros: vincat tibi, vincat sibi, vincat libertati, vincat patriæ: dum ego interim, ancillani Themidi tuæ Rhetorica, Iudicum galliæ confessus selectissime, quæ paucis expressit, latius expono. Triduanoque labore, quem in compendium tu, in volumen ego Mazarinum redactum, oculis subijcio, quamquam Anonymus, tibi tamen si placuerit, agnoscendus, & cum Gallia tota futurus semper.

Adiectissimus, Obsequentissimus,
& deditissimus seruus

M. D. B.

ICON TYRANNI
IN INVECTIVA
CONTRA MAZARINVM
EXPRESSA.

ORator in te dum inuehor, nec videri possum, nec ambio, Mazarine. Non possum profecto, quia nequeunt amplificari, quæ tu gessisti, & scelerum tuorum atrocitatem compleuisti cumulatius, quam vt ulterius vel ipsa possit hyperbole prouchi: non ambio, ne sordescere videatur oratoria maiestas in tam humili materie, & te, quem ab ergastulis Siciliae liquet enatum, dum sibi subiicit in materiem, tibi potius faciat nomen, quam detrahat, dum etiam inuehitur.

Quod enim est tibi nomen aliud, quam quod habes ab errore Gallorum, qui te suo dum præfici passi sunt regimini, non agnouerunt fraude tutum Itala, vel certè non excusserunt prius è clauo, certi periclitari non posse nauim Gallicam, vel dum à minimo mortalium regeretur, nec infici posse candorem infitum Gallis, vel in ipsa etiam contagione vitiorum, quæ nisi vidissemus in te, in hominem cadere nunquam posse credidissemus.

Fecisti profecto fidem historiis Caligularum, & Neronum, ex quorum gente nobis transmissus es, & in te totam speculari posset tyrannorum ætatem, quisquis longa perosus euoluere, rerum gestarum volumina, curiosos oculos defigere vellet in compendio, & in vno capite, per omnia retro secula, sparsam indolem obtueri.

Affyriis ingenuit natura ferociam, Medis perfidiam, molli-
tiam Persis, superbiam Macedonibus, perfidiam Græcis, Car-

thaginensibus crudelitatem, tibi omnia: quæque sparsit in alios, in te collegit, abortiuo dixerint alij fufum te ab vtero partu, crediderim ego foetum te prudentis esse naturæ, quæ te suscipi voluit in lucem his foedum dotibus, ne derogaret fidem monstris antiquitatis, quisquis te instar omnium aduerteret.

Ne vero tibi credas affingi (si tamen adhuc potes in hoc omnium odio tibi sapere) totum te pererra, vel pererrari patere, vt à calcaneo ad verticem, in te videas inesse nihil, vnde tibi non constari possit inuidia maior, quam quæ sustulit illos olim tuæ gentis tyrannos, in quos quamquam liqueat, mentiri te impudenter, cum refers originem, videris tamen conuicisse, quod te ab illorum moribus degenerem non præstiteris.

Quid enim amasti literas? an bellum? sagum? an togam? vtrius promouisti dignitatem, dum in te procumberet moles regni, & tutelæ muliebris administrator torqueres Sceptrum infantile, quod tibi, non prudentia nostrorum, sed fortunæ cæca temeritas addixit: literas, certè non amabas, quas nesciebas, & digniorem scimus extitisse neminem, qui tuos ad amores obreperet, quam qui nihil sciret, vt ignarus saltem apud ignaros præsideres, & minus cæcutiens, cæcos omnino pro libidine præcederes. Vtinam saltem tu tantus literarum osor, grandior denique fias litera, & facere cogaris mortuus quæ viuus odisti, vt doceas vel vno tuo caractere destinatum te iam vsque à cunabulis ad literas; quippe qui literam vel moriendo etiam feceris.

Bellum ne vel amaris, vel amari passus sis, dubium est. Hoc certè liquet voluisse te, vt fieret remissus, nimirum qui neruos ei præcederis: ferro Hispanos Galli enecabant, tu Gallos fame; Rapinarum tuarum maior est clades quam hostici ferri, & incertum est vter plures fuderit Gallos, tu, an hostis; neque tamen intra castra continuit se furor ille tuus, toto peruagatus regno desæuit etiam in carceres, quæsiuitque extra lucem in ergastulorum tenebris vbi vederetur crudelitas, quamquam & molliorem te decebat esse cum ergastulis, in quibus te te peperit Sicilia, vt omnino saltem non esses Nero, si te natalium tuorum reuerentio quæpiam afficeret.

Quid ergo placuit nec literariæ, nec bellicæ menti? quam sustinuisti in hoc theatro Gallico, Personam, Mazari-
ne? Publicam? an Priuatam? vtraque profecto: Publicam
sustinuisti dum publicè raperes, dum publicè sæuires, dum
publicè mentireris, dum publice iurares: priuatam sustinui-
sti, dum furtiuus veneribus Purpuram inquinares, & Ecclesiæ
Principis dignitatem deprimeres inter Hupupas & Catami-
tos, reuocatus ad iuuenilem disciplinam qua lenonem dice-
ris egisse, postquam ex infami mancipiorum fæce quasi subi-
rato partu Natura tete excreasset.

Inuexisti, flagitiose, personam illam in hocce Gallici pu-
doris theatrum, ad quod ante te nullus adresperat sic turpis
actor, & exclusisti pietatem à regia nostra, dum aulicorum
Pharus sceleribus dumtaxat & flagitiis præducebas; quis
enim ea non credidisset impune vestigia teri posse, quæ præ-
signaret Ecclesiasticus murex, & quis erraturum se tandem
arbitraretur, si se ad amissum tuam, tanquam ad propositum
virtutis exemplar exigeret: sed non aduertebamus maligno
tibi fulgore ignoscere purpuram, & ardere sceleratis flam-
mis criminum quibus modestum illius pudorem succendisti.

Antamen fuisti satis impius, vt in eam tibi mente tutela
regalis administrationem seponeres, quo facilius in hac
molli Regis infantis indole tuam imprimeres; lentosque
REGVLTI non communia fata, vel in aditu vitæ præfagientis
affectus ad tuos adtemperares. Ausus est hoc profecto consi-
lium, te spectante Gallia & passa es Scironi committi
tuum Achillem instruendum ad rapinas, dum & Polybios
Emiliano, & Firmianos Crispo, & Agrippas Augusto, &
Arseniös multos Arcadio tuo præficiendos haberes.

Proh Deum immortalem quæ tuos hoc fascino potue-
runt oculos obnubere tanta carmina, vt non aduerteris foe-
dum esse, & insolens hætenus, Sceptrum à pedo, solium ab
aratro, Regiam à mapalibus, ab humili denique mancipio
Regem informari. Sed ita te crediderim non sine diuum
mente hallucinatam, vt intelligant exteri, quàm regale for-

titus sit noster **L V D O V I C V S** ingenium, qui videlicet ab hac tanta vitiorum contagione illibatam indolem seruauerit, vixeritque puer sub obsceno castus, sub bilingui sincerus, sub auaro liberalis, sub crudeli mansuetus, sub impio denique regimine pius, neque fingi se passus sit vnquam ad amussim ad quam dirigebatur.

Non igitur insolescendum tibi, Mazarine, neque propterea sumendi maiores spiritus, quod assederis clauo Gallico: eadem enim fortuna quae Nerones Romanis, Cambyzes Persis, Pisistratos Athenis, Dionysios denique, & Agatocles Gentilibustuis Syracusis, eadem te nobis imposuit; & quamquam ibi sedisti, vbi federunt Cardinales, Ambrosiani, Petrochorenses, & Richelæi, virtutis tamen præmium non fuit hoc culmen, sed coecæ temeritatis, quæ foelicibus Gallorum armis obstruere nullos cum eualisset obices, te censuit opponendum, vt, te non impediende quidem, sed non promouente, ita denique cursum foelicitatis nostræ remoretur.

Sic eadem quondam fortuna, Sardanapalum Assyrio clauo præfecit, vt quotidianis virtutis Assyriorum incrementis sub impotenti libidinum suarum Principe modum statueret. Sic Balbo Michaëli subiecit Aquilas, vt sub inscientissimo mortalium capite, firmam licet, sed omni destitutam regimine molem imperij succurreret. Sic Pisoni fasces consularis commisit, vt eorum saltem fulgorem sub annuo ridendi Consulis Imperio suffuscaret. Sic te denique nobis imposuit, vt sub deside, sub ignaro, sub crudeli, sub impio, sub obsceno, sub aleatore denique ministro, quem armis non poterat hosticis, vitiis saltem tuis Liliorum fulgorem offuscaret, vt quod impetu non poterat Hispano, tua foelicius mollitie robur eneruaret.

Neque tamen euicit quod expetebat, te quidem in hoc Gallorum Theatro visendum omnibus non tam propinquit indigenis quam exteris, & iniecit spem Leonibus & Aquilis, si coniuratis armis in nos irruerent, ita fore tandem, vt promotos sub Richelæo limites imperij, sub Mazarino, sectatore
alearum,

alearum, deliciarum omnium mancipio transgrederen-
tur; sed non emollescere potuimus etiam te præside,
quóque molliorem aduertabamus ministrum, eò magis
obdurefcebatur nostra virtus, ut assueti triumphis & victo-
riis, etiam sub deside militem non dedisceremus.

Quot enim non corruere propugnacula, quot nostris
tormentis discussæ radicitus arces non cecidere, quot
victoricibus armis non decursæ sunt nationes, quæ litto-
ra, quæ plagæ non eo sudarunt sanguine quem effudi-
mus, quoties profecti, regressi sumus sine palmis, quo-
ties aggressi non triumphauimus, imò, quod superat fi-
dem, vicimus sæpius quàm pugnauimus, & ita visa est an-
cillari nostris Imperatoribus fortuna, ut interdum vide-
retur ipsa sibi tardior nisi prius adesset multoties, quàm
expeteretur.

Quid tu interim? an non efferaberis fortunæ manci-
pium, cum aduerteres fortunam, quæ te nostris armis
obmoliebatur obicem, eorum nequaquam posse sistere
triumphalem cursum: itane desidebas, ut gratiam rela-
turus fortunæ, quæ te tantum è tantulo fecerat, nihil,
vel cum crimine, criminum omnium labe contaminatis-
simus auderes: Ausus es profecto, & ubique in aliis deses,
extitisti generosus ad crimina, & cum esses ipse fortunæ
crimen & opprobrium, credidisti melius non posse rependi
gratiam quam si crimen crimine compensares, nec famu-
lari te posse fidelius scelestissimæ dominæ, quam si qua-
lem te fecerat talem exhiberes.

Proh Deum immortalem quantus sese mihi modo
campus aperiret, si tua singulatim executurus crimina,
hære vellem in obuiis: sed te hic daturus in compen-
dium, aliorum relinquo voluminibus & satis erit dixisse
modo, quod satis erat fecisse, ut millies in crucem subi-
gereris, nisi te quemadmodum crexerat iniustitia, ita
conseruasset.

Agedum in quo hærebimus Mazarine, an in veneri-
bus, & deliciis, in quibus vel ipsa iterum atque iterum
erubuit purpura, quæ seruales tuos humeros honestabat?

profecto non est operæ-pretium in his immorari, in quibus deposuisti tyrocinium impietatis, ne videamur sectari libidinem, cuius vel adolescens rudis non eras. An perscrutabimur versipellem illam, & insidiatricem animam, quæ tuis omnibus sceleribus famulata, ne cum atrocitate sua, quanta erat, viderentur, Laruam obducebat? imputare posses hoc vitium gentilibus cunis, neque tuum arbitramur esse, quod natura tibi commune cum aliis ingenuit. An hærebimus in vindicta, quæ te tenacissimum iniuriarum ita vocauit in omnium inuidiam, vt ne vel ipsis quidem posses sapere, qui te tamen æmulabantur. Et hoc pariter crimen cum Libanio vocares splendidum furorem qui cum nobiles omnes, vt impiè mentitur mundus, habeat asseclas, te vel primipilum habere debuit, vel pharum, vt cum autoritate fieret. An attingam homicidia tua? quotidiana sunt, & plebei furoris est in vulgari sanguine vilescere, dum nequit in ipsis procerum iugulis exfatiari? Venus, proditio, vindicta, homicidium, priuata sunt crimina, dixerim priuatum impietatis tuæ satellitium, ac quasi prætorianos improbitatis domesticæ laterones, quibus priuatus indulgebas, ne, si publicè fierent, segnior videreris ad crimina, qui te ambires audaciorem haberi.

Prodeat itaque furor ille tuus è domesticis parietibus, & cum splendorem affectet vel in sceleribus, apricetur ille tandem ad lucem publicam, vt quæ tuis sapuit, omnium inhorrescat. Prodiuit profecto sed cum apparatu, & in publica tua rabie visus est renasci vetus ille Caligulæ furor, qui Romanis olim omnibus vnum caput expetebat, vt in vno posset iugulo simul omnium sanguinem ebibere. Innocentes suffixisti patibulo; publicum fuit scelus sed quia fiebat in priuatis capitibus ideo tuum pudet nuncupare quod non ediderit internecionem. Virgineum florem multoties sacrilego concubitu decerpisti, sed appetentem publicæ castitatis libidinem non exfatiabas dum te scortis & meretricibus priuatim immisceres. Multos euertisti fortunis, sed dum in Publicam perniciem,

facta immineret auiditas, ponebat in priuatis capitibus furor tyrocinium, vt publicis direptionibus præluderet.

Nihil amplifico Mazarine, Vix enim cogitando, nedum scribendo possum assequi, quæ tu exequendo per-egisti: quidquid dixi, tuum est, imo tuum forte non est, quia minus est, quam quod egisti. Quid ergo tantum illud est; audiant & oderint Galli, Hispani, Germani: Ecclesia, totus orbis. Paci iam prope sancienda Leones inter, aquilas & lilia solus obstitisti, vt saltem Neronis ad instar, cum solus non competeres ad crimina, quæ auebas; communi totius Europæ propemodum incendio mentem exsaturares; Non satis fuit crudelitati tuæ, Gallorum effundere sanguinem iniquo multoties carnificum gladio, nisi vel ipsis etiam cruentis omnium gentium torrentibus innatares, priuatasque perofus cædes publicè fieres homicida. Non fecissent satis veneri tuæ constuprata passim in vrbibus selectæ virgines, nisi & sacrilegus, & adulter, & incestus, & ereptor cum effreni militum licentia, subiisses in omnes gentes admisarius, secretiorémque pudorem, ad ipsa penetralia prælucentibus tibi flammis impudicis compressisses: sterilis tibi visus fuisses ad supplicia, & pœnas, si mortem miseris dolorum terminum intulisses, propterea gladio bellico depopulatus Prouincius, & intra regnum & extra; vastitatem intulisti, vt quam inuidebas miseris mortem, vitalem faceres: non hoc Nero, non hoc Procustes, non hoc fecisset tuus Dionysius, sed tu crudelior commentus es quomodo etiam ante mortem enecares.

Proh nimiam Gallorum cœcitatem! homicidas priuatos quotidie subigebamus in crucem & te publicum patiebamur: latrones & Sicarios imponebamus in equuleum, & tibi publico Prouinciarum prædoni parcebamus. Sacrilegos & incestos subiiciebamus flammis, & te veneris ignibus propalam exardescentem, viuum etiam non decoquebamus. Trucidabamus incentores priuatarum seditionum, teque Europææ seditionis & fomitem, & fautorem inultum esse sinebamus. In te, in te sæuien-

dum fuit, dum tu in omnes defœuies, tibi vni non par-
 cendum erat, dum tu nemini parceres; tuum vnus licet
 purpuratum caput violandum erat cum tu nihil, sacrum
 quamuis illud & venerabile illibatum esse patereris, sed
 quamuis furori nostro debebaris iampridem victima; tuo
 tamen idcò parcebamus capiti, vt publicum Gallicæ
 gentis anathema, publica etiam Themidis iustitia, vel
 demeteret ferro publico, vel prosciberet.

Pœnitet me prope calamum meum tanto scelerum
 Oceano commisisse, vnde nunquam emerfurus videar, si
 vel intacta criminum tuorum plebeculâ, velim grandiorâ
 duntaxat infectari; non tamen gradiar retro, quamuis
 animo nunc meo cum horrore progrediatur obuiam, ad
 cuius obtutum conniuerent, vel atrociores oculi, con-
 scios haud temerarius arbitrarer.

Quid illud est quod grande dicturus videor & info-
 lens Mazarine, diuina tū ipse: si tamen in horrenda cri-
 minum serie, secernere tu potes ipse quod sit maximum,
 qui maximum nullum arbitraris, si maius possit aliquid
 excogitari. Nosti CONDÆVM, nosti fulgorem Gallici
 nominis & Solis iridem Ludouicæi, nosti Rochroënses,
 nosti Norlinghensem, Friburgensem, Lansiensem, nosti me-
 liori iure dicendum VIKHTIKÓ TATOV quam Darium. Nosti HAR-
 CVRIVM, fulmen illud bellorum Parthenopæis stragibus
 insigne, nosti terrorem Hispani, amorem Galli; nosti
 Triumphatorem æquioratione quam Pirrum dicendum
 Aquilam. Nosti Cæsarem Vindocinensem, nosti virum re
 quam nomine maiorem, nosti Surculum magni non tam
 ingenij Patrij, quàm magnanimitatis hæredem, nosti de-
 nique Principem vocandum æquiori merito, quàm Fa-
 bium, clypeum libertatis. Nosti BEAUFORTIVM tantæ
 illum expectationis Principem, nosti Heroa vel ipsa se
 frontis maiestate commendantem, nosti obicem furorum
 tuorum, nosti Scipionem Gracche, Tullium Catilina.
 Nosti HOVDANCVRIVM Magistrum equitum expugna-
 torem Ilerdæ, Catalaunicis triumphis illustrem, nosti
 Ducem nullis non bellis præficiendum, nosti Imperatorem
 non

non prudentia consilij quàm celeritate Cæsarea commen-
dationem, dicendum potiori merito quàm Marcellum, Pa-
triæ gladium? Quare trepidas, quis te scelerum Alastor
tam subito pallore mutauit? Erubescere potius si tibi post
scelera tua pudoris vel tantillum superest, & fatere te saltem
hîc reum, quandoquidem minora sunt cætera, quàm vt
tibi atrociora meditati censenda inter crimina videan-
tur.

Indulseris enim profectò cupiditatibus obscœnis; & de-
populatus sis sacra, & prophana diripueris; sanguinem spar-
feris & priuatum & publicum; fidei Sacramento tete mul-
toties absolueris: quamquam atrox, nondum tamen inso-
lens est impietas, quam tu nactus es ambitiosiore, quàm
vt præceptis non dedignetur alienis insistere. Puderet te
laudum quas tibi mereretur imitatio, & haberi pigeret
improbum, nisi te non tam atrocitas supplicij, quam nouitas
commendaret, & inuenisse te crederent alij crudelitatis
modum quem infligeres.

Eapropter irritabant te non satiabant cædes publicæ,
incendebant non extinguebant veneros ignes priuatae
libidines, obdurecebas non emollecebas ad publicas cala-
mitates, quia nihil dum feceras sine exemplo, & transmitti
volebas apud posteros vt exemplum, ad cuius sese fingeret
amissim, qui vel ipsorum vellet Neronum crudelitatem
supergradi.

Attende dum euoluam quæ tu agglomerasti crimina;
in Condæo & Harcurio inclinatas sciebas recumbere spes
omnes imperij, Galliæque totius in duobus meditatus per-
niciem, dum in Catalauniam proficiscuntur, præcedisti
neruos bellorum & substraxisti copias auxiliares, ratus
emersuros nunquam è periculis hosticis, quos in illa sine
viribus immergebas? quid autem illud erat consilij, an
nos fore putabas ita nescios tuæ mentis interpretes vt non
dignosceremus in duplici te Condæi & Harcurii capite
meditari vindictam Belgarum & Hispanorum, cum quibus
occulto federe cohærebas? an credebas illud nobis non
subolescere consilium, quo in duobus sperabas te successu-

rum incumbentem ipsis Gallicæ foelicitatis machinam; vt in duobus plures cæderes? Vel vt in duobus potius infueta crudelitate faceres internitionem, Gallosque substractis duobus fortissimis clipeis improtectos hosticæ relinqueres libidini, cui fidem nobis sacramento adstrictam vendideras.

Quid si cessisset tibi consilium ex animi sentētia, scelerate si Fabium & Scipionem demessuisset Mars Catalaunicus, Hispano dedebamus Hannibali; si Torquatus periisset, & Camillus, Germano tradebatur Brenno: si Clypeum amississemus & Ensem, inermes hostico furori permittebamur & forte nisi precauissent superi, te vno actore, quod expetebas, facta esset Gallix totius funesta catastrophe; tantumne, scelestē, licuit tibi in hæc tanta capita, quorum honoratiæ multæ ne vel tu satis es, etiam si tibi vita post mortem millies iterum atque iterū oppetendam restitueretur.

Sed quid in VINDOCINENSI parabas, inuidebas dubio procul esse Cæsarem nobis maiorem gentili tuo, sed errasti profecto cum faceffere iussisti procul à Gallia: notam enim iam abundè nobis virtutem dedisti suspiciendam exteris, & fecisti vt crederent turbulentiorē esse te, vel nequiorē quam PETILIVM, qui maiorem AFRICANO virum ablegares, & ipsum etiam exilium tanti Herois commendatione illustrares.

Speciosa tamen fuit illa crudelitas, qua, tres sublaturus triumphatores, in bello saltem tortorem quæsiuisti, vel in exilio pœnam, conspicatus rationem, qua vel te authore, gloriosè tamen, vel emorerentur, vel aliò facefferent. Sed egisti crudelius cum BEAVFOTIO & HOVDANCVRIO, quorum primum in spem imperij crescere, creuisse alterum videbas, & vtrumque quod inclytus esset, carceribus inclusum delitescere voluisti, ne cæcutiret tibi debilis acies in obtutu splendoris, qui multus ex vtriusque, vel virtute vel natalibus emicans, scelestæ tibi vitæ tuæ sordes & sordidam cunarum tuarum humilitatem exprobat.

Vah flagitiosum caput; itane tibi mentis aciem perstrinxit hōnoris ille non meritis apex, vt in Principis & Magi-

15

stri equitum ardua capita luserit audacior manus, itane te deiecit è sana mente, ut speraris impune futurum hoc facinus Gallis, quod ne vix fortunæ quidem ignosceremus:

Fuit ille tamen tuus imprudens furor, abstulisti enim ignominiam carceribus satellitij tui Basilicis, ex quo fieri placuit, eosdem tante dignitatis domicilium, illustrasti ergastulorum tenebras, ex quo tempore tantum ibi fulgorem illufcecere voluisti; irritasti ambitionem criminum, neminemque fore deinceps arbitror, qui tibi non malit videri reus quàm innocens, si tamen in se sperauerit, quemadmodum & in illos animaduersurum.

Sed vnico carcere non definiebas tui consilij modum; carcer enim crimen erat & scelus nondum impotentis animi, & quandiu non irascereris, tandiu volebas illustriissimos Heroas in squalore carcerum, & quisquiliis sordescere, donec erumpente tandem in irascundiam furore, vel vtriusque caput proscriberes, vel corrupta ad hoc iudicium Themide, publice cæderes.

Eminuisti cum antea semper, tum in hac occasione potissimum Themis Gallica, neque enim pretio potuit corrumpere tuam integritatem iste nefarius, neque minis expugnare, neque illecebris emollire; aurum obtulit, sed aureæ tibi lances, noui fulgoris incremento, virorum èd fortiùs expendebant innocentiam, quò splendidior ostendebatur: intentauit minas, sed quo imminebat ille ponderosior, èd fortior contra palmaris semper æquitas obnitebatur. Illecebris laceſſebat, sed in hoc puerili certamine turpe duxisset occumbere iustitia, quæ minas in crudeli, aureas in flagitioso vires despexisset.

Debes hanc imperterritæ iudicium nostrorum integritati gratiam, Mazarine, quod ille videlicet tantorum Heroarum sanguis, reliquis crudelitatis tuæ titulis non accesserit, & victoriæ tibi debet instar esse si tamen non omnino cæcutis, quod non cesserint, at tuam potius improbitatem, integritate sua superauerint. Quid enim admiserant quamobrem tollerentur, blasphemus, quid peccarant, quamobrem incarcerarentur; aberro, quid inquam non perpe-

rauerant, quamobrem non omnino dignus morte crederetur, quisquis in illos vel solam criminis suspicionem admitteret; sed satis erat furori tuo si quis posset mori, & nocentior haberi nemo poterat, quam qui tibi non saperet, vel amore, vel odio tuo desfiniebas crimina, & vt fulmen crudelitatis tuæ deuibrares, non quærebas quis peccasset, sed quis subesset, imo quis extaret supra te, qui videlicet in Condæo Borboniam, domum, in Harcurio Lotharingam, in Beaufortio Vindocinensem, in Houdancurio Mareschallatum laceffaueris. Abblandiantur aulici tui tibi canes vt voluerint: ego enim cum sanis omnibus interpretor voluisse te extinguere splendidissima illa Galliæ lumina, & amouere procul generosissimos illos tui furoris obices vt perfractis denique validis illis nequitia tuæ repagulis, Sylla Marioque crudelior in omnium fortunas inuolares.

Quo enim horrore criminis potes perterreri, Mazarine, qui pudorem omnem à perfricta fronte, ex assuetudine peccandi profligaueris, & proieceris effrontem animam ad illa sine trepidatione perpetranda scelera, in quibus vel ipsi erubescerent, qui criminibus & flagitiis insueuerunt & profecto qui te nouerant mirabantur, qua ratione vel quibus potius præstigiis irrepisses ad hoc Ecclesiæ culmen, ad quod ne vel ipsi viderentur euerhendi, in quos cadere posset, non criminum, sed virtutis etiam frigida sola suspicio: Sed hanc ego purpuram non sine mente diuûm crediderim obtigisse tibi, vt tibi, cui vultum scelestissimo pallore, criminum infecerat familiaritas, saltem aliquis subesset pudoris rubor vel in habitu, quo erubesceres semper qui semper peccares, ac proinde nunquam omnino improbus, vel totus ex omni criminum labe compactus videreris, nisi cum habitum, omnimoda improbitatis obicem exueres.

Mirentur modo alij tuam ad scelera quælibet audaciam, expauescant in sola mentione criminum quibus tu arridebas, horrescant audire, quæ tu dum efficeres, triumphabas; ego sane nec miror, nec horresco, nec expauesco qui videlicet aduertam ab effronti timeri hoc vnum posse, ne videatur

videatur bonus, neque vnquam perfrictum caput erubescere, nisi quod erubuerit & puerili pudore pallorem impietatis intimæ verum indicem incenderit.

Proh Deum immortalem! quam bene nobiscum actum est, quod tuo non tantum acuminis ingenio quam crudelitatis indiderit natura, & quæ te fecerat improbum, hebetem saltem & stupidum reliquerit: excogitasses in aula nostra quæ Bistonius erubuisset tyrannus, & Busyride peior, Procuſte atrocior, etiam in nouitate suppliciorum, cum nostris modestæ nouitaris amantibus, colluiffes.

Hæc tu, Cardinalis, ausus es, hæc tanta crimina, hanc tantæ vitæ licentiam, has libidines, hæc sacrilegia in oculis Gallia, in hoc orbis compendio in hoc Ecclesiæ theatro, obscœne, crudelis, intemperans, proditor, sacrilege, ô pudor Ecclesiæ! ô Gallia dedecus! ô mundi propudium. Extractum è plebeis eunorum sordibus mancipium eueximus super omnium capita: non ab aratro, inde enim & consules olim prodibant, & dictatores, sed à turpi sordidæ conditionis cœno petitas manus nostro præfecimus Themoni, intemperantissimum cyclopem purpurâ sacrâ vestiuius: quis ad hæc non expauescat?

Sed illa sunt præludia machinantis aliquid deterius, ô Galli: sparsam enim in hæc omnia crimina modò collegit impietatem, vt toto quasi scelerum impetu, totus & ipse pariter in nos irruat. Non satis est viduasse domos, ciuitates exhaustisse, fana spoliasse, facultates ex opimis beneficiis collectas impendisse in nefarios vsus, in fontes multasse, ærarium publicum expilasse, toti Gallia vastitatem intulisse, nisi vobis postquam eripuit fortunam, eripiat & vitam, immersosque bellorum ciuiliū furoribus, vel ense demetat hostico, vel proprio, vestroque satur & auro & sanguine, saluus ad indigenas tuos regrediatur.

An non illud patet etiam cæcutientibus consilium: regem nobis non abstulit modò, sed furatus est, aususque sacrilegas in ipsum iniicere manus, quasi parum esset totam diripuisse Galliam, ipsam etiam maiestatem regiam prædo nocturnus depraedatus est. Ad famem nisi iam om-

nind compulit, compulsurus est, eoque redegit, ut ne vivere quidem sub mansuetissimo Rege liceat sine rebellione, imposuitque, vel vincendi Regis, vel moriendi necessitatem.

Quò spectarit hæc rabies, coniectate pueri (neque enim homines desiderat hoc iudicium.) Equidem nisi totus in **LENSIENSI** clade ita periit Leopoldus, ut sese nondum colligere potuerit ab hoc terrore quem incusserat nuper incumbens ipsi à tergo Condæus, si adhuc è pristino heroe quem ostentabat Trazonicus ille, superest vel tantum semi-vir, quid obstat quominus armatus terrorem Martium usque ad ipsa regni penetralia promoueat? Quis obstruet repagula progredienti? quis triumphantem inhibebit? ipsa Erynnis publica demetentibus sine obice palmarum segmenta copiis hostilibus ancillabitur, nostris nos armis eius triumphis appreliabimur, & quisquis ab hoc intestino tumultu cesserit victor, vel Rex, vel ciuis, ille forte iam fui dimidio minor, tibi Leopolde, dabitur ad triumphum.

Abominor hoc præfagium superi, & te potiùs, abominande Mazarine, victimam expeto & Catarna publicum, qui iam propè, quod habuit Caligula quondam in votis, executus es. Quæ te diræ, quæ te Erynnis, quis te furor ita suis exagitabat stimulis, ut nondum tota satur Gallia, sitires adhuc sanguinem Borbonium, expeteresque litari furori tuo, quis non horreat, vel ipsis etiam Gallorum manibus **REGEM, AVRELIANENSEM, CONDÆVM, LONGVEVILLAM, HARCVRIVM**, dum in varias diuisi factiones, tibi vni vel cum capitis periculo congregerentur.

Sic sic, improbe, tua debuit crudelitas assurgere, quò te celsiorem nostræ Themidis percuteret gladius: in hoc sedendum fuit improbitatis editissimo culmine, ut ponderosius rueres. Hæc tuæ debuit esse moles magnitudinis, quæ tot capere posset fulmina, quot generosissimos **EPHORO S** noster habuit Senatus, ut in te detonaret.

Sperabas, impie, ut qui iam inulta pristina tua scelera

passus erat augustissimus Arcopagus, idem hoc extremum impune labi pateretur, vel forte dum lenta procederet ipsius æquitas; futurum arbitraris vt nunquam te assequeretur, qui præcipiti gressu videlicet in improbitatis stadio decurreres; sed, qui lentos sciebas, grandiores scire debuisti gradus æquitatis, & quanquam sero molerent deorum molæ, bene tamen comminuere: consulto trahebatur indicendum tibi, in hoc diuûm consistorio, supplicium, sed non adducebatur brachium, nisi vt firmior in verticem tuum libraretur bipennis, & grauitate denique supplicii tarditatem suam illustrissimus ille cœtus compensaret.

Miramur tamen, SENATVS AVGVSTISSIME, quod comperto læsæ maiestatis capiti, perturbatori, incentori, & prædoni publico, solam in omne supplicium fugam inflixeris, qui damnatus ad triremes, ad cruces, ad Equuleos, ad patibula, te molliorem adhuc experiebarur; sed vel in hoc mysticus es & diuinus, Mazarinum enim non poteras tollere sine gratia; & quantumuis seuerus in ipsum detenuisses, mitius tamen sæuiebas quam cum ipsum stimulis conscientiaæ tortoribus intestinis discrucium reliquisti. Nactus enim carnificem se ipso semper humaniorem suo debuit furori permitti, vt qui iam omnem & æquitatem & hominem exuerat, dum in nos, dum in se desæuaret, & hominem & æquitatem resumeret. Exeat itaque iam infamis, iam censoria vestra Themidis virga notatus, & qui, quod insolens propter crimina sua meruisse non potuit vt occideretur, ille tandem in omne supplicium, viuat.

FINIS.

particulari...
impres...
quorum...
habent...
solum...
venerunt...
locum...

M...
com...
et...
all...
h...
t...
g...
c...
l...
s...
e...
h...
m...
p...
q...
a...

21112

